No. 118. ZATURDAG 5 OCTOBER. 1861.

ACHT EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel meer *f* »-15, behalve *f* »-35 zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie Drenthe,

Brengt ter algemeene kennis, opdat een ieder zich voor schade kan hoeden, dat door de **besmettelijke POK ZIEKTE** zijn aangetast:

vier schapen van JAN WEERMAN, timmerman te Drouwenerveen;

vier schapen van KOOP SANDERS, arbeider te Borger, en

een schaap van GERRIT ZEGELING, tolgaarder te es.

Assen, 2 October 1861.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

VERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

5 October.

In een Kabinets-raad, die drie uren aanhield, heeft keizer *Napoleon* III met zijne Ministers gehandeld over de geldcrisis, over de dreigende rijzing der graanprijzen en over de Italiaansche kwestie.

Frankrijk koopt in andere Rijken veel graan ten dienste van het leger, dit is zeker, maar zou dat leger niet mede eene oorzaak zijn van het tekort in de productie van dat vruchtbaar Land?

Dat men de helft van de ontzettende som, die de staat van oorlog, gewapende vrede genoemd, kost, eens besteedde ten nutte van landbouw en veeteelt en de helft van de handen, die nu met het geweer spelen, voor spade en ploeg gebruikte, dan zou men zoozeel duizende guldens niet voor koren naar den vreemde behoeven te zenden.

Maar niet alleen Frankrijk zelf zou daarvan de gezegende gevolgen ondervinden — geheel Europa voer er wèl bij, want als de Keizer de helft van zijn leger naar huis zond, zouden al de Potentaten nacht en dag verlofpassen schrijven.

Er zou onder hen geen een gevonden worden, die zulk een maatregel spijtig beoordeelde, zelfs de Vorst van Bentheim Steinfurt niet, die vroeger 7 man in dienst had, waarvan de helft dagelijks uit „sniederen" ging, eene vergunning, die zeer ten gerijve was voor de smalle gemeente en die helaas! ook al opgeheven werd tengevolge der Italiaansche kwestie.

Men zegt, dat Frankrijk zijne krijgstoerustingen ter zee niet zal staken voor het 30 gepantserde schepen zal hebben; In dat geval zouden wij, zoo schrijft men uit Londen, er 60 moeten bezitten. Men heeft te Londen nu weder een op stapel gezet, waarvan de kosten op 500.000 pd. st. geraamd worden. Ook te *Liverpool* worden eenige gebouwd. Die 60 schepen zouden 30 millioen pd. st kosten.

Hoeveel koren kon voor die drie honderd en zestig millioen guldens verbouwd zijn!

Men schrijft uit Triëst:

„Het besluit, om de Oostenrijksche oorlogsvloot te vermeerder en is met groote blijdschap vernomen Zij is thans veel te zwak, om onze havens en kusten te beveiligen, onze handelsscheepvaart te beschermen, of in oorlogstijd met de landmagt zamen te werken, te zwak dus ook, om door eene groote zeemogendheid als een nuttige bondgenoot te worden beschouwd. Het is genoegzaam bekend, dat Piëmont al het mogelijke doet, om eene sterkere zeemagt te hebben dan wij. Indien onze zeesteden door eene Sardinische vloot werden geblokkeerd, zou onze handel voor langen tijd vernietigd zijn. Wij hebben uitnemende zeelieden en voortreffelijke schepen, maar het getal van onze schepen is te klein. Zulke opofferingen, als andere Staten voor hunne zeemagt doen, zullen voor Oostenrijk ook wel niet te zwaar zijn.

„Tegen het einde van dit jaar zullen onze tien kanonneersloepen voltooid en gewapend zijn."

Met groote blijdschap! Ja, te Triest, de zeehaven, maar ook door de goede lieden, die men crediteurs noemt van het groote Babel onzes tijds?

In het regeringlooze district van Pesth zullen de civiele zaken worden behandeld door militaire auditeurs en de strafzaken door auditeurs-militair.

Te Napels was eene demonstratie op touw gezet, onder de leus: *„leve Victor Emmanuel!"* en *„naar Rome met Garribaldi!"*

Cialdini liet echter weten, dat men op zulk eene wijze niet te Rome kwam, en het dus beter was zijne geestdrift te bewaren, tot de trom appèl sloeg voor den togt.

De demonstratie bleef toen op het papier.

Risacoli's bekende circulaire over de Italiaansche kwestie en het antwoord daarop van den Minister van Buitenlandsche Zaken van *Frans zonder Land* II, houdt de diplomatie nog al bezig, en de verklaring van dien Minister zonder portefeuille, dat de Regering van Koning Bomba *vaderlijk* was, geeft veel stof tot spotternij en ernstige teregtwijzing.

Een der geachtste Fransche bladen zegt dienaangaande, dat ja het bestuur van *Frans* II *vaderlijk* was — maar alleen voor de rooverbenden, die er welig onder tierden, en daarom nu zijn herstel wenschen te bewerken. Verder wijst het er op, dat in genoemd antwoord staat, dat de insurgenten zich wapenen verschaffen door die der nationalen garde te ontrukken; dat dus zij, die iets bezitten, die lasten opbrengen, niet met hen gemeene zaak maken. „Het is mogelijk, gaat het blad voort, dat *Frans* II zelf niet de handen in het spel hebbe; maar zijne omgeving? En wat het Hof van Rome aangaat, dat volgt het voorschrift van het Evangelie: zijne regterhand weet niet wat zijne linkerhand doet. De regterhand heeft de rondgaande brieven en nota's geschreven, waarin de zaak van het wereldlijk gezag zoo dikwijls en zoo naauw is vereenigd met die der onttroonde Prinsen. Dadelijk na den vrede van Villafranca slingerde *Pius* IX zijn anathema tegen de leer van gewetensvrijheid op godsdienstig en politiek gebied. Hij smaalde op de beschaving, en het despotisme in het godsdienstige, verklaarde zich den onafscheidelijken bondgenoot van het despotisme in het staatkundige. Als de regterhand dat schrijft, wat zal dan de linkerhand doen?" Op de vraag, of de dienaren van den Paus aan het herstel van het goddelijk regt in Napels arbeiden, zou men, zegt het J. d. D. met *Royer-Collard* kunnen antwoorden: *Je n'en sais rien, mais je l'affirme."* De Paus zelf heeft bij eene plegtige gelegenheid tot den broeder des ex-hertogs van Toscane en de zuster van den ex-koning van Napels gezegd: „de Voorzienigheid zal u weldra in het Koningrijk uwer voorvaderen terugvoeren! en nu zal hij zijne dienaren toch wel niet beletten in den zin zijner eigene woorden te handelen.

„Twee wegen stonden het wereldlijk gezag open: 1 De beweging der nieuwere ideën te volgen, uit vrees van er geheel mede overhoop te geraken; maar op dien weg vond het zijne eigene veroordeeling; het moest dien dus verlaten. 2. De partij der oude legitimiteiten, wier bondgenootschap het ten minste tot geenerlei verandering verpligt en wier zegepraal zijn bestaan zou verlengen Het is de vriend zijner vrienden, de vijand zijner vijanden; daarin ligt niets wonderlijks. Het moet veeleer opgeheven dan gegispt worden. Misschien is het niet nutteloos dat de tegenstrijdige krachten zich met elkander meten; er zou eene beslissende overwinning uit kunnen volgen. De Italianen meenen tot het laatste tijdperk hunner met zooveel verstand en vuur volgehouden worsteling genaderd te zijn. De twijfeling doodt hunne vastgewortelde hoop niet. Het hoofd hunner Regering heeft zich eene taak gesteld en hij wil die vervullen. Men zal hem ten minste niet beschuldigen, dat hij er geen ijver voor aan den dag legt. Bij alle openbare gelegenheden doen zij duidelijk van hun eenheidsgeest blijken. Men behoeft hun slechts Rome aan den horizon te toonen om alle schaduw zelfs van oneenigheid te doen verdwijnen en die standvastige evereenstemming te doen uitkomen, waartoe men hen te vergeefs hardnekkig ongeschikt wil verklaren. Hunne volharding zal zegevieren. Zegt niet, dat zij niet met eene sterke tegenpartij te doen hebben. Hunne tegenstanders wenden in de zuidelijke provinciën hunne uiterste pozingen aan. Zelfs zien wij Spanjaarden zich er mede moeijen De Italiaansche zaak heeft eene coalitie en vooroordeelen tegen zich. En op dit tweeledig beletsel een treurigen en tevens vastberaden blik vestigende, zeide de heer *Ricasoli* in zijne voorlaatste circulaire: „Slaan wij het oog op den nog af te leggen weg, dan zien wij dat die ruw, moeijelijk, vol hinderlagen en gevaren is." Maar moet, zoo die weg is afgelegd en die hinderpalen en gevaren ontweken en te boven gekomen zijn, het belangrijke van den uitslag niet geëvenredigd zijn aan de kracht van den strijd? Zal het niet morgen, als de proef tot Italie's eer zal zijn uitgevallen, en de magteloosheid zijner vijanden zal zijn aangetoond, als zonneklaar zijn, dat zij slechts even ijdele als bloedige ongeregeldheden kunnen verwekken — zal het dan niet tijd zijn Italie de ontknooping te gunnen welke steeds nabij schijnt en steeds hangende blijft? eindelijk gewonnen zaak te geven aan de nationale partij, die niet alleen de partij van vrijheid en onafhankelijkheid, maar ook die der orde is? Hoe lang nog zal Italie, zijne hoofdstad missende, het wonder van *St. Dionysius* moeten hernieuwen? Een wonder kan niet onbepaald aanhouden. *St. Dionysius* heeft slechts ongeveer een uur zonder zijn hoofd geloopen; Italie doet dit sedert een jaar. Te eischen dat het aanhoudend een wonder vertoone, is meer er van verlangen dan ooit de grootste heiligen hebben kunnen doen."

„Wie is blind genoeg, om niet te zien, dat de Italianen tot dien hoogstjammerlijken toestand gebragt zijn, dat er gevaar bestaat, niet in de verte, maar onmiddelijk nabij, niet van ligten aard, maar hoogst ernstig: dat het grootste gedeelte zich openlijk of in haar hart afscheide van de kerk en die moeder zich van de dierbaarsten harer kinderen berooid zie? Een groot gedeelte der geestelijkheid is het oneens met het grootst aantal der leeken; onderscheidene bisschoppen scheiden zich van hunne kudden en de herder der herders zelf, *Petrus*, opvolger, de verheven stedehouder van *Jezus Christus* op aarde, treft de Italiaansche natie met censuur en ban. Men zou meenen, dat van de dubbele magt te binden en los te maken, den zielenherders slechts de magt te binden is overgebleven; zij gispen, verwerpen en verwenschen dan ook wat in Italie allen, groot en klein, vurig wenschen."

Wordt die man niet aangehoord, dan zal de Italiaansche scheuring een feit, en wel binnen een jaar begonnen zijn.

Sultan *Abdul Azis*, die al de dames van den harem bedankte uit zuinigheid, laat nu 150 jonge meisjes uit Circassie halen, uit . . . . . .

De kappers en modemaaksters en manufacturiers, enz. enz. beginnen met veel lof te spreken over den nieuwen Sultan.

Wat *Fatimé* zegt, die tot nu toe alleen *Azis* gemalin was, schrijft men niet.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Wij hebben — zegt de *Groninger Courant* — in der tijd melding gemaakt van eene uitvinding, door den heer *Bosch* te Maastricht gedaan, tot vermeerdering van het lichtend vermogen van het gaz. Sedert eenigen tijd is ook hier ter stede de aandacht op deze uitvinding gevestigd en heeft de gazcommissie reeds eenige proeven genomen, ten einde te onderzoeken, of de gunstige resultaten, die elders met deze nieuwe gazbranders verkregen waren, zich bevestigden. Naar wij vernemen, worden die proeven nog voortgezet en kunnen wij alzoo den einduitslag niet mededeelen, maar toch is reeds zooveel gebleken, dat het nieuwe toestel de belangstelling van de gazverbruikers in hooge mate verdient en dat de daaraan toegeschreven vermeerdering van licht van 40 à 50 pct. met de waarheid overeenkomt. Zooals men weet, zijn de gazbranders ook hier ter stede reeds verkrijgbaar gesteld."

— In het derde kwartaal dezes jaars zijn, behalve andere artikelen, van Harlingen uitgevoerd: 90,459 ¼ vaten boter, (berekend naar den gemiddelden prijs van f 43.50, een kapitaal van omtrent 4 millioen gulden vertegenwoordigende), 22,789 grove of kanterkazen, 14,532 zoetemelksche kazen, 481 balen vlas, 1396 runderen, 1647 kalveren, 9804 varkens en 10333 schapen.

— Men schrijft uit Brussel van 30 jl.:

„Een hoofdkwestie, de kwestie der voedingsmiddelen, wordt thans in ons land druk besproken, zooals weldra ook elders het geval zal wezen. Ondanks een over het algemeen goeden en middelmatigen oogst, stijgen bij voortduring de prijzen der granen en aardappelen. Als oorzaak van deze duurte wordt vooral de minder gunstige oogst in Frankrijk opgegeven; ook is zij een gevolg van de buitengemeen groote aankoopen, welke de Fransche Regering in het buitenland, en voornamelijk in Belgie, laat doen ten behoeve van de militaire magazijnen, ten einde de opbrengst van den oogst in Frankrijk zelf uitsluitend ten gebruike der burgerij kunne dienen. In deze omstandigheden is het niet te verwonderen, dat het min-verlichte volk, ziende, dat bij een voldoenden oogst de granen en aardappelen al duurder en duurder worden, dit als gewoonlijk aan de korenkoopers en broodbakkers toeschrijft, welke men beschuldigt hetzij van opkooping, hetzij van te veel te willen verdienen. Sedert het begin der afgeloopen week heeft over deze zaak een zekere gisting onder den werkenden stand te Brussel geheerscht, die zelfs onze nationale feesten met stoornis dreigde. Maandag avond, na den grooten optogt der militairen met fakkellicht, welke aanleiding tot wanordelijkheden behoorde te worden afgeschaft, hebben volkshoopen, voornamelijk uit kinderen bestaande, bij verscheidene bakkers de glazen ingeslagen. Den volgenden avond waren andere bakkers en kruideniers de slagtoffers van dezelfde buitensporigheden. Eenigen der oproermakers werden in hechtenis genomen en den derden avond bleef alles rustig. Donderdag echter, den laatsten dag der September-feesten, liepen er onrustbarende geruchten door de stad. In al de wijken waren briefjes verspreid, inhoudende, dat na het vuurwerk het volk tot opstand zou komen, dat tienduizend menschen zich naar de woningen der graanopkoopers zouden begeven, enz; gelijke aankondigingen waren gedaan in de koffijhuizen en tapperijen, en maatregelen moesten genomen worden. Het bataillon jagers der burgerwacht werd opgeroepen en bleef, zoo wel als de gendarmerie, tot laat in den nacht onder de wapenen. Wat men vreesde gebeurde echter niet, en ofschoon een tallooze menigte de straten der stad doorkruiste, bleef de orde ongestoord. Het is te hopen, dat het verhoor der aangehouden personen de aanleggers dezer ongeregeldheden doe bekend worden, en, indien het

waar is wat men vertelt, dan zouden vreemdelingen geld onder het volk hebben uitgedeeld, om de werklieden tot daden van geweld aan te zetten.»

Men schrijft uit Parijs: ...

Ik kan u eenige bijzonderheden omtrent het Pruissische leger mededeelen, welke ik van eenige onzer officieren vernomen heb, die, zoo als gij weet, de manoeuvres bij Coblentz hebben bijgewoond en zooals blijkt, een en ander nog al met aandacht hebben gadegeslagen. Op het oog vormt de Pruissische armée een uitmuntend geheel; de soldaten exerceren zeer goed en bekoelen wat beweging en manoeuvres bij een spiegelgevecht betreft, voor de Franschen niet uit den weg te gaan. Integendeel; sommige bewegingen maken zij beter; overigens overtreffen zij anderen, b. v. de Oostenrijkers, verre, er zit meer leven in en het is hun aan te zien, dat zij gaarne hun best doen. Allen, maar vooral de officieren zijn goed gekleed, en zijn er blijkbaar op gesteld, om netjes voor den dag te komen. Die netheid wordt zelfs zoover gedreven, dat ze een Engelsch generaal, die eene revue bijwoonde, aanleiding gaf tot de opmerking: »men maakt hier blijkbaar het meeste werk, van hetgeen in den oorlog het minst te pas komt.» Overigens is het aan alles duidelijk zigtbaar, dat het Pruissische leger een dusgenaamden »leidenden geest," een hoofd, een echt bevelhebber mist. De generaals zijn niet opgevoed in de school, die op het slagveld gehouden wordt. Het mangelt hen aan ondervinding. De bevelen, die zij geven zijn zelden juist gepreciseerd. Bovendien is de artillerie en het materieel in een slechten toestand, en beweegt zich langzaam. En dit is nog het eenige niet. Meer gebreken zouden nog kunnen aangewezen worden, die in het vuur zouden uitkomen, maar bij eene parade zoo niet in het oog springen. De slotsom der opinien onzer bekwaamste officieren is, dat Pruissen's armée, ingeval van revue of parade, voor niet één leger behoeft onder te doen, maar dat het, alvorens aanspraak te mogen maken op den naam van een goed leger, in het vuur moet worden beproefd, oorlog voeren en wel denkelijk twee of drie veldslagen verliezen moet. Niemand wordt een goed ruiter, dan na een paar malen van het paard te zijn getuimeld. Ieder schooljongen kan een knap man worden als de kastijding aan hem maar niet gespaard wordt.

Allen spreken met den meesten lof over de gastvrijheid van Z. M Koning *Wilhelm*. Deze heeft zijne gasten op echt Koninklijke wijze ontvangen. Twee honderd vreemde officieren werden dagelijks op diens kosten te Keulen gehuisvest en gevoed en dat wel in 't hotel *Disch*, à 6 thalers per hoofd. Menigmalen werden ook de Fransche officieren aan 's Konings tafel genoodigd, en vooral zij werden met welwillendheid bejegend. Generaal *Forey* heeft op een dier diners den Oostenrijkschen generaal *Baumgartner* ontmoet, die bij Montebello tegenover hem stond. Beiden knoopten een gesprek over dat gevecht aan. »Had ik maar meer volk gehad, ik had u wel flinker aangepakt» zei generaal *Baumgartner*. »Had ik dat maar vooruit geweten» antwoordde *Forey* schertsend »ik had er minder in 't vuur gebragt.»

Meermalen werd door de vreemde officieren, tusschen de ontvangst te Châlons en te Keulen eene vergelijking gemaakt. Men is tot de slotsom gekomen, dat Koning *Wilhelm* royaler gastheer is dan Keizer *Napaleon*, want deze erkende alleen de gasten, die hij aan zijne tafel genoodigd had. Wie niet genoodigd werd, kon zien, dat hij op eigen wieken dreef, en voor zijn eigen onderhoud zorgen!

— Dit jaar is Engeland's uitvoerhandel in de maand Augustus minder levendig geweest dan in 1860. Het verschil bedraagt 1.197.653 pond sterling, of $8\frac{3}{4}$ pCt.; deze vermindering bestaat bijna geheel bij den uitvoer naar Noord-Amerika. In vergelijking met 1859 wordt door de handels-statistiek over Augustus jl. eene vermeerdering van den uitvoer van nagenoeg twee pCt. aangewezen. In de eerste acht maanden dezes jaars heeft de uitvoer van producten en fabricaten van het Vereenigd Koningrijk $6\frac{1}{4}$ pCt. minder dan in 1860, en $4\frac{1}{4}$ pCt. minder dan in 1859 bedragen.

— Zooals te verwachten was, is de roof van *Edgard Mortara* ook in de bijeenkomsten van het Evangelisch Verbond te Genève ter sprake gekomen. Sir *Culling Eardley*, de Voorzitter van den Engelschen tak, heeft in eene der zittingen daarop gewezen, hoe die gruweldaad aller harten bewogen heeft. Indien men, voegde hij er bij, een algemeen concilie van de leden der Kerk van Rome, de leeken niet uitgesloten, kon houden, dan zoude het zich zeker voor de vrijlating van dit kind verklaren. Maar er is nog meer, want het is zeker, dat *Edgard Mortara nooit gedoopt* is geworden. De Paus werd misleid, want het ongelukkige meisje heeft het zelf bekend. Ook Kardinaal *Antonelli* weet het, en de bewijsstukken zijn hem ter hand gesteld. De eenigste oorzaak, om den knaap te behouden, is, dat men niet erkennen wil, dat de *Paus bedrogen* is geworden. Daarom worden alle Joden beleedigd, daarom wordt de naam van onzen Heer en Zaligmaker voor de geheele wereld ontheiligd Dit feit is voorzeker van groot gewigt.

— Men leest in *de Tijd*, *Noord-Hollandsche Courant* en het orgaan der ultramontanen in ons land, het volgende:

»De wonderlijke man, die thans over Frankrijk regeert, schijnt bij zijne vele zeldzame gaven ook met de geheimzinnige magt van de ratelslang te zijn toegerust. De vogels schuwen en vreezen het ondier, en zouden het willen ontvliegen. Maar zij kunnen het niet. Door eene onweêrstaanbare kracht aangetrokken, naderen zij het al meer en meer, tot dat zij, klapwiekend en piepend van angst, zich in het bereik van zijn gif bevinden."

— Uit Djokjokarta (Java) wordt berigt, dat de pokken hier en daar blijven heerschen. Van Ternate meldt men, dat te Kao, op Halmaheira, een Alfoersch meisje van 9 of 10 jaar oud door hare ouders levend begraven werd, omdat zij aangemerkt werd als de eerste zieke te zijn geweest (pohon penjakit.) Niettegenstaande hare smeekingen en belofte, om naar eene anderen plaats te gaan en van niemand hulp te zullen vragen, werd het arme kind gebonden en in den grafkuil geworpen

— De beroemde pianist *Liszt* is benoemd tot Kamerheer van den Groot-Hertog van Saksen-Weimar.

— In Engeland stoomde dezer dagen een pleizier-trein tegen een goederen-trein, die juist om een hoek kwam. De eerste kwam te vroeg, zei de eene — de tweede kwam te laat, zei de andere conducteur. Er werden, schrijft een Engelschman, s l e c h t s 13 personen deerlijk gewond en men behoeft dus geen nota te nemen van dit geval!

— Uit Amerika komen oorlogstijdingen en de oude wereld werd al ongeduldig over de werkeloosheid der wederzijdsche legers. En waarlijk, die legers zijn ook te talrijk en te duur, om niets te doen dan elkanderen aan te kijken.

Verbeeldt u, lezers, dat elk vrijwilliger ongeveer f 30 maands tractement heeft en alzoo alleen het leger van het Noorden, zooals wij ook reeds hebben gemeld, *een millioen* dagelijks kost.

— De schatkist der stad Marseille, ontving in dit voorjaar als belasting op de aardbezien 10,000 gulden. De consumtie aldaar van die heerlijke vrucht, begroot men op 400,000 potten.

Men zegt, dat al de Commissarissen des Konings in de Provincien tegenwoordig zullen zijn bij het leggen van den eersten steen aan de spoorweg-brug te Zutphen. Hoeveel tijd zal er verloopen tusschen het leggen van den eersten en laatsten steen? — Te Wageningen woont vrouw *Mee* oud 98 jaren, die een zoon heeft oud 81 jaren. — Men verwacht eene benoeming van *water*-ridders. — Aan het Athenaeum te Amsterdam worden nog 2 professoren benoemd, 1 in de regten en 1 in de letteren. Geen collegiegeld meer, maar f 200 in eens voor de stedelijke kas van ieder student. — De leden der Koninklijke Academie van Wetenschappen, afdeeling natuurkunde, hebben levendige discussien gevoerd over het maaksel der hersenen van den ourang-oetan. Die academie hoopt op eene hoogere geldelijke bijdrage uit 's lands schatkist. — De jonge dames, die bloemen zullen strooijen op het Kronins-feest van Z. M. *Wilhelm* I, Koning van Pruissen 112 in getal en 't onder geleide van 10 eeremoeders, zullen aldus gekleed zijn: wit uitgesneden tarlatan robes, wit zijden sjerpen met groen-geele en wit-zwarte strikken kransen van witte of roode roozen-knoppen, schoentjes van wit atlas en wit glacé-handschoen en ringen in de ooren. De eeremoeders zullen gekleed zijn in wit rips en gekapt met bloemen en veeren. — De Engelsche *Times* raadt de Engelsche dames aan, om op reis in den vreemde wat meer zorg te besteden aan haar toilet, omdat zij, door hare geheel bijzondere kleeding, dikwijls worden besproken door Franschen, Russen en Duitschers, die zich aantrekken als beschaafde Christenen. — Te Lyon heeft men liefdadigheids-werkplaatsen moeten sluiten — De Paus vroeg onlangs aan Generaal *Goyon*: »wat is de slechtste edelsteen in mijne kroon?» »De Emerauder,» [*de Mérode*], antwoordde hij — Te Harlingen eet men, bij gebrek aan zeevisch, eendvogels, talinkjes en pekelharing, tot civiele prijs

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. De Bank van Frankrijk heeft het disconto wederom, doch dit maal slechts met een half pCt., verhoogd en op zes pCt. gesteld. Het is vooral de groote aanvoer van buitenlandsch graan, waardoor de Bank genoopt wordt buitengewone maatregelen tot behoud van haren voorraad specie te nemen.

— De aanhouding van eene talrijke rooverbende te Parijs heeft tot de ontdekking van eene nieuwe soort boosdoeners geleid, die een vrolijk en gemakkelijk leven leiden, door eene soort belasting van de dieven en zwendelaars te heffen. Deze lieden, *fileurs* gedaamd, gaan altijd zeer netjes gekleed en zijn volkomen met de gewoonten en slenters van allerlei slag van boeven bekend. Hunne manier van handelen bestaat daarin, dat zij elken dief of zwendelaar, dien zij op zijn misdadig handwerk zien uitgaan, naauwkeurig bewaken, en van hem, zoodra hij in zijn werk geslaagd is, 15 procent aandeel in den roof vorderen, met de bedreiging, dat indien hij dit niet niet doet, zij hem bij het geregt zullen aangeven. De dieven hebben sedert eenen geruimen tijd alles in het werk gesteld, om deze schuimloopers van den hals te schuiven, die ten hunnen koste op eenen grooten voet leven, zonder het minste gevaar te loopen. Vele dezer schurken zijn echter nu in de doos gestopt, tengevolge van de mededeclingen door in den jongsten tijd gevangen genomen dieven gedaan.

Men merkt op, dat uit het leger de adellijken meer e meer verdwijnen, en de 2e luitenantsrangen meestal vervuld worden door bevorderde onderofficieren, waardoor men ook zoo vele bejaarde 2e luits. aantreft.

ENGELAND.

Londen. De onlangs in Engeland gemaakte wet, strekkende, om de postkantoren tevens tot spaarbanken voor de arbeidende volksklasse te doen dienen, is met den 16den der vorige maand in werking gekomen, en wordt trapsgewijze ten uitvoer gelegd. Er zijn reeds ruim drie honderd postkantoren alwaar dagelijks gelegenheid voor particulieren bestaat, om kleine geldsommen, tot eenen shilling toe, aan het Gouvernement tegen eene rente van $2\frac{1}{2}$ per cent in het jaar in bewaring te geven. Naar gemeld wordt, maakt het publiek reeds veel gebruik van die gelegenheid, en kan men bereids met volle zekerheid zeggen, dat die nieuwe instelling, waarvan men voor de zedelijke en de stoffelijke belangen der mindere volksklasse uitstekende vruchten verwacht, de proef aanvankelijk goed doorstaat.

Het gouvernement gaat voort, de goede werking dezer instelling op velerlei wijze, zijdelings zoowel als regtstreeks, te bevorderen. Zoo heeft het een tractaatje doen opstellen en allerwege voor eenen penny verkrijgbaar gesteld, waarin de aard en het doel dezer nieuwe spaarbanken op eene voor allen bevattelijke wijze worden uiteengezet, en de voordeelen, welke zij voor de particulieren opleveren, worden aangewezen, alsmede wat door de inbrengers moet worden in acht genomen. Verder is bepaald, dat alle brieven, welke over zaken van postspaarbanken worden gewisseld, door de posterij, om niet zullen worden overgebragt. De inbrengers vinden bij de postspaarbank tevens al het gerief, hetwelk het postwisselstelsel oplevert; zoo kan een inbrenger zijn geld kosteloos doen overmaken naar elke plaats alwaar hij hetzelve wenscht te ontvangen. Getrouwde vrouwen en minderjarigen kunnen ook geld inbrengen; doch indien eene getrouwde vrouw van die gelegenheid gebruik maakt zal het geld aan den man worden uitbetaald, indien hij daarom aanvrage bij het hoofdbestuur der posterij doet.

Omtrent de vererving der ingebragte sommen en omtrent de beslissing van alle oprijzende geschillen zijn bepalingen gemaakt, welke van het gemeene regt afwijken, en die strekking hebben, om aan de particuliere belanghebbenden tijdverlies en geregtskosten te besparen. Mogt er tusschen het hoofdbestuur der posterij en particulieren geschil omtrent ingebragte sommen ontstaan, dan zal het, na schriftelijke behandeling, scheidsregterlijk beslist worden door eenen regtsgeleerde, welke met zeker toezigt over de spaarbanken in het algemeen belast is; de uitspraak van dezen ambtenaar zal beslissend en voor alle partijen zonder appèl verbindend zijn.

»Alzoo — zegt de *Morning Post* — heeft thans de Engelsche handwerkman zijne bank. Zijne spaarpenningen zullen er, onder den waarborg van het Gouvernement even veilig zijn als de schatten welke door de hoogere standen aan de Bank van Engeland in bewaring worden gegeven»

De werking der postspaarbank is beperkt door de bepaling, dat één persoon hoogstens dertig pond sterling in een jaar, en honderd vijftig pond in het geheel kan inbrengen. De *Morning Post* vindt reeds, dat deze bepaling al te beperkend is, en wenscht, dat de nu aan de arbeidende klasse verschafte voordeelen ook aan meer gegoede volksklassen ten deel worden.

— Ten gevolge der inhechtenis-name van den brievenbesteller Pullen, bij wien 1480 brieven (ongeopend) werden gevonden, hebben onderscheidene huizen brieven ontvangen met wissels die reeds zes of acht weken vervallen waren, of zonder de waarden, die er in gesloten geweest waren. Het huis Glyn en Co. ontving eene waarschuwing dd. 6 Junij, een wissel van 1117 pd. st. niet te betalen, hetgeen natuurlijk reeds lang geschied is. Een ander ontving een brief, waarin hij in het begin van Julij was verzocht bij een sterfbed te komen en eene testamentkwestie te helpen beslissen. De jonge brievenbesteller had door zijn fatsoenlijk voorkomen en keurig toilet de postdirectie er toe gebragt, hem een der belangrijkste wijken toe te vertrouwen.

DUITSCHLAND.

Weenen. Volgens een Hongaarsch blad is de generaal Türr dezer dagen met de prinses Bonaparte-Wyse in de kerk San Fiamingo bij Mondovi, gehuwd. De getuigen van het bruidspaar waren de generaal, graaf Gregor Bethlen, generaal Sacchi, de overste Spongaro en kapitein Wyse, een broeder der bruid. Eerst 's avonds ten 10 ure werd het huwelijk ingezegend, en wel ten gevolge van de tot op dat uur hardnekkig volgehoudene weigering van den aartsbisschop van Mondovi, om tot de voltrekking over te gaan. Generaal Türr was in 't bezit van een koninklijk schrijven, waarbij hem dispensatie van eenige door de wet op het stuk van huwelijk, geëischte formaliteiten, verleend werd. De bisschop verklaarde echter dat dit document hem niet genoegzaam tegen eene mogelijke vervolging, wegens verzuim van ambtspligt, dekte Den geheelen dag bleef de geestelijke weigeren; des avonds echter scheen hij tot een ander inzigt gekomen en zegende het huwelijk in — misschien wel omdat men hem gezegd had, dat de Garribaldianen naast zijne kerk een altaar oprigten, en binnen weinige minuten misschien reeds een veldprediker hem bewijzen zou, dat men buiten hem om, wel een huwelijk kon ingezegend krijgen.

Een Russisch geleerde, met name Rovinski, die zich naar Praag had begeven om een wetenschappelijk onderzoek in te stellen, hield ter gelegenheid van het Slavonische herinneringsfeest, eene rede in zijne moedertal. Het gevolg daarvan was dat hij gevangen genomen en vervolgens over de grenzen gebragt werd, onder streng bevel om zich voortaan van het Oostenrijksch gebied verwijderd te houden.

Van de prijzen die te Koningsberg bij de krooningsfeesten voor alles zullen gerekend worden, kan men zich eenig denkbeeld vormen als men verneemt, dat voor huur van een rijtuig gedurende het feest 200 thlr. en voor drie kamers 900 thlr gevraagd zijn.

RUSLAND.

Petersburg. De in Zarskojeselo bij Petersburg verpleegd wordende olifant, gebruikt onder anderen jaarlijks 16,000 pond tarwemeel, 2000 pond boter, 2000 pond suiker, 30.000 pond hooi en 20,000 pond stroo. Inderdaad een dure kostganger!

LAATSTE BERIGTEN.

Effectenbeurs te Amsterdam.

4 Oct. Ned. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pct. 64, dito 3 pct. $76\frac{1}{2}$, 4 pct. $99\frac{5}{8}$ — Spanje onbep. stukken 2 pct. $42\frac{1}{8}$. — Rusland 1798 en 1816 5 pct. $102\frac{3}{4}$ — Oostenrijk Met. 5 pct. $45\frac{15}{16}$, dito rente Amst. 5 pct. 70, dito Nat. Met. 5 pct. $55\frac{3}{8}$.

Graanmarkt te Amsterdam.

Tarwe onveranderd, 129 ponds nieuwe b. Poolsche f 390. — Rogge flaauw, 117 ponds Petersb. f 227. — Koolzaad willig, op 9 vat in October 77, November 78 p. vl., — Raapolie op 6 weken f 43.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN

Leeuwarden, 4 Oct.

Tarwe. Per mud.			45	„ brouw	f 3 50
1 kilo	witte	f 10.50	40	„ voer	3.00
8 „	„	9.50	40	„ zwarte	3 10
2 „	roode	10.00		**Boonen.** Per mud.	
8 „	„	9.00		Paardeboonen f 8-00.	
Rogge. Per mud.				**N Koolzaad.** f 13 25 tot f 0.00	
2 kilo	Inlandsche	f 7.00		**Lijnzaad** f 12.50 a f 0 00	
Garst. Per mud.				**Kanariezaad.** f 8 50 tot f 00 00	
0 kilo	winter	f 6 00		**Boter**	
8 „	„	f 5.80		Per ¼ ton f 00 00 a f —.—	
Haver. Per mud				**N Kaas.**	
8 kilo	dikke.	f 4.00		Canter f 29 00	

Boter onverkocht.

ASSEN, 5 Oct.

Bij Koninklijk besluit van 29 Sept. 1861, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Breukelen c. a., de heer A. *Engelenburg*, thans ontvanger derzelfde middelen te Vollenhoven.

†Dingsdag avond, den 1sten October, te zeven uur had in het schoolgebouw van den onderwijzer *Dijkstra* te Assen, de uitreiking plaats der prijzen, die aan sommige leerlingen der industrie-school van het departement Assen der Nederlandsche maatschappij van nijverheid waren toegekend. Van de twee zilveren medailles door den Koning tot aanmoediging van het onderwijs toegezonden, was de groote te beurt gevallen aan *J. Oostergetel*, de kleine aan *D. Was*. Getuigschriften van vlijt en goeden aanleg zijn uitgereikt aan *J. E. Pots* en *W. Nuver*. Als een buitengewoon blijk van tevredenheid werd aan den leerling *P. Iwema*, die ten vorige jare reeds met eene medaille was bekroond, van wege het departement eene teekendoos ten geschenke gegeven.

De uitreiking geschiedde namens het departement door den heer *H. A. M. Brumstede*, die als lid van 't bestuur, met het toezigt op de school is belast. Slechts enkelen waren bij de uitreiking tegenwoordig en indien men hiernaar de belangstelling in het industrieel onderwijs moet afmeten, blijkt het, dat zij niet bijzonder groot is. Het is vreemd, dat vooral handwerkslieden, en in 't algemeen de nijvere klasse van Assens burgerij, zoo weinig belangstelling toonen in eene inrigting, die er toe moet bijdragen hare leerlingen met de kennis toe te rusten, die hun onmisbaar is voor eene degelijke uitoefening van het door hen te kiezen vak en zonder welke geen vooruitgang mogelijk is. Het is te wenschen, dat de overtuiging, dat een knap werkman altijd werk heeft, de deelneming in het industrieel onderwijs moge vermeerderen, opdat met meerdere zamenwerking ook meerdere uitbreiding aan het onderwijs kunne werden gegeven.

De belasting op den turf heeft te Amst. in 1860 opgebragt f 221,429-46⁵, die op de steenkolen f 452,285-75⁵ en die op het brandhout f 73,386-58⁵.

Volgens de begrooting zal de belasting op de bandstoffen — na aftrek der restitutien — bedragen ongeveer 3½ ton gouds.

De kermis aldaar bragt in 1860 slechts op f 5000 Men wil die afschaffen, doch hoe de schade daardoor aan tal van ingezetenen berokkend, te vergoeden?

Door volksfeesten, zegt het *Handelsblad*, want daaraan zijn wij armer dan eenige andere natie

Ook kost het in- en uitluiden der kermis f 30—en dat is zeer waarschijnlijk niet, voegt genoemd blad er bij, tot stichting van 't gehoor.

† **Wolvega**, 3 Oct. Heden wordt deze gemeente vereerd met een bezoek van den heer Commissaris des Konings in dit gewest. ZHEG. verleend aan het Gemeentehuis audientie, alswaar ook de Raad bijeen is. De ingezetenen betoonen door het uitsteken van vlaggen hunne belangstelling in dit bezoek.

† **Meppel**, 4 Oct. Dezer dagen werden hier weder een aanzienlijk aantal kalveren doorgevoerd, die, opgekocht in Friesland, naar het Zuidelijk Duitschland worden vervoerd, teneinde daar als fokdieren te worden aangekweekt.

† Op de heden en gisteren in deze gemeente gehouden groote botermarkt zijn gewogen en verkocht: 1185 vierdelen boter, die verkocht zijn voor den gemiddelden prijs van f 40 á 43, behalve de gewone of stuk boter, ongeveer 14000 Ned. ponden beloop. De omzet in dit artikel is alzoo dezer dagen weder ruim f 40,000.

† **Grollo**, 4 Oct. Als iemand wat verliest zegge hij niet te spoedig: ik krijg het nooit weer. *G. Haangeat* door hier in 1855 zijn horologie in een zijner bouwakkers; dit is den 1 dezer door eene vrouw, die aardappelen zocht, weer gevonden; het ziet er nog vrij wel uit, dat men denkt, dat het met weinig moeite weer hersteld kan worden.

† **Dalen**, 1 Oct. Op de hier gehoudene herfstmarkt waren aangebragt 453 koeijen, 92 kalveren, 1 stier, ongeveer 1400 varkens, 2 Friesche schapen en 1 geit. De handel was over 't geheel redelijk, ofschoon in de varkens slap. De markt was door koopers, verkoopers en door hen, die eenige uitspanning wenschten te genieten, druk bezocht. Er heerschte op dezen schoonen marktdag in ons dorp eene ongemeene vrolijkheid.

† Zoowel hier als elders is de aardappel-oogst ook beneden het middelmatige. De prijs is dan ook hoog en men zegt, dat goede aardappelen naar Holland kunnen afgeleverd worden tegen f 5 tot f 7 De boekweit daarentegen, waarvan de oogst tot nog toe door schoon weder wordt begunstigd, schijnt een voldoend beschot te zullen opleveren Ook de tuinvruchten waren redelijk wel, vooral de koolsoorten, waarvan de markt van Coevorden, in dezen tijd, altijd ruim is voorzien en tegen billijke prijzen worden afgezet.

† **Avereest**, 2 Oct. Meldt men van elders van de vrijkheid des velds en van bekwaamheid der schutters, van hier kunnen wij berigten, dat er door den jager J. *Schutterop* alhier, in de vier eerste dagen, na de opening der jagt, zijn geschoten: 20 hazen en 55 patrijzen en in tien dagen 145 stuks.

† **Makkinga**, 2 Oct. Bij de opening, op heden, der stembriefjes voor de verkiezing van 3 leden van den Gemeenteraad van Ooststellingwerf, als twee in plaats van de aftredende en één in plaats van *H. J. Prakken*, die bedankt heeft, is gebleken, dat waren uitgebragt voor de door aftreding bestaande vacatures: 224 stemmen, waarvan een van onwaarde, dus 223 geldige stemmen. Hiervan bekwamen de heeren *A. K. Hofstee* te Haule 104, *W. J. Hofman* te Vochteloo 87, *H. C. Prins* te Oldeberkoop 80 en *L. G Brouwer* aldaar 63 stemmen, terwijl op *B. E. Wiering* 43 stemmen werden uitgebragt. Niemand alzoo de volstrekte meerderheid verkregen hebbende, zal er eene herstemming tusschen de vier eerstgenoemde heeren moeten plaats hebben.

Voor de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer *Prakken*, zijn ingeleverd 223 roode stembriefjes, waarvan 5 van onwaarde zijn verklaard, alzoo volstrekte meerderheid 110.

Op *W. S. Wemer* te Elsloo zijn 138 en op *J. G Stoker* te Appelscha 66 uitgebragt, zijnde alzoo de heer *W. S. Wemer* tot lid van den Raad van Ooststellingwerf benoemd.

† **Eelde**, 4 Oct. Op de gisteren gehouden jaarmarkt was niet zeer veel vee aangevoerd, terwijl de prijzen varieerden.

Na afloop begon te 2 uur de geannonceerde harddraverij, waaraan 20 meerendeels van elders opgekomen paarden deelnamen. De prijs, een fraai compleet chaisgeraide, werd behaald door de stekelbarige blesruin van den heer Dr. W. *Hesselink* te Vries, bereden door den pikeur *Ietkema*, de eerste premie, een zeer net pikeurshoofdstel, door de witte merrie van den heer *J. Wijchel* te Smilde, bereden door den heer *van Veen*, en de tweede premie, een baleinen met zilver gemonteerde zweep, door de bruine langstaart ruin van den heer *R. Lutgers* van Glimmen, gem. Haren, bereden door den eigenaar De directie en de politie droegen met ijver en verstand zorg voor de goede orde, zoodat dan ook niemand, die door het schoone weder was uitgelokt, dit voorwaar regt landelijk volksfeest bij te wonen, onvoldaan huiswaarts zal gekeerd zijn.

KERK- EN SCHOOLBERIGTEN.

Te Dalfsen, zijn voor de vacature van Leeraar bij de Chr. afg. gem., op het 3 al geplaatst: de Kandidaat *Donker* Ds. *Dragt* te Aduard en *Frieling* te Bedum.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

3 Oct.

W. Z., landbouwer te Ruinerwold, beschuldigd van moedwillige verwonding, in hooger beroep, met vernietiging van het vonnis aquo, vrijgesproken, als zijnde het hem te laste gelegde noch wettig noch overtuigend bewezen, de kosten te dragen door den Staat.

INGEZONDEN STUKKEN.

De heer X, bestrijder van den maatregel omtrent het lager onderwijs in de Kol. der M. v. W. door het Bestuur dier M. genomen, beweert in No. 117 der *Drentsche Courant*, onder anderen, *dat de Gemeente Besturen onverpligt zijn, om te voorzien in de kosten van het onderwijs* (het verschaffen van onderwijs?) *in de kolonien der M. v. W.*

Groot belang stellende in het welzijn dier M. en wenschende dat de bestreden maatregel uitvoerlijk zij opdat de M van eene last worde ontheven zonder dat het den kinderen der kolonisten aan onderwijs ontbreke, veroorloof ik mij een paar vragen, die ik hoop, dat de genoemde schrijver, ter mijner inlichting, wel zal willen beantwoorden.

Dat alles wat in de statuten der M. v. W. staat omtrent het onderwijs aan kinderen van kolonisten te geven van *huishoudelijken* aard is, alleen de M. jegens de kolonisten, contractanten en afdeelingen verbindt, en dat *derden* daaruit geen verpligting der M. *jegens hen* kunnen putten zal buiten twijfel zijn. Op grond van die statuten kunnen, onder de tegenwoordige wet op het lager onderwijs, de Gemeente Besturen zich vóór noch na derzelver wijziging, ontslagen achten van de zorg voor het lager onderwijs in dat gedeelte van hun gebied, waar de woningen der kolonisten gelegen zijn.

De heer X beweert de onverpligtheid der Gemeente-Besturen ook alleen op grond dat zij de wonen in het gebied der gemeente maar in woningen toebehoorende aan de M. v. W en zich hebben onderworpen aan haar bestuur niet zouden zijn *inwoners* dier gemeenten *in den gewonen burgerlijken zin.*

Ik heb de wet tot uitvoering van art. 7 der grondwet nagelezen, om te zien wie ingezetenen zijn en of daar welligt ten opzigte van de inwoners der kolonien van de M. v. W. eenige bijzondere bepaling was gemaakt. Ik heb niets gevonden dan den algemeenen regel die in art. 3 te lezen staat.

Nu is mijne eerste vraag: *in welke wet staat de uitzondering van de Kolonisten der M. v. W. op dezen regel te lezen?*

De grondwet gebiedt, dat *overal in het Rijk* van overheidswege voldoend openbaar lager onderwijs zal gegeven worden; de inrigting te regelen door de wet.

De wet op het lager onderwijs gebiedt, dat in elke gemeente lager onderwijs wordt gegeven in evenredigheid van *de bevolking* en de behoeften voldoend getal scholen; toegankelijk voor *alle* kinderen zonder onderscheid van Godsdienstige gezindheid.

De gemeentewet zegt: *de bevolking eener gemeente* wordt geacht te bestaan uit het door de laatste openbare volkstelling daarin aangewezen getal *inwoners*.

Nu is mijne tweede vraag: *zijn de inwoners der Kol. van de M. v. W. in de laatste openbare volkstelling niet aangewezen als inwoners van de gemeenten waarin zij wonen?*

Ik heb hoop, dat het antwoord op deze vragen de zaak voldoende zal ophelderen.

Advertentiën.

Den 1sten October 1861 overleed te Vledder, ten huize zijner ouders, in den ouderdom van 29 jaren, de Wel Edel Gestrenge Heer ISAäC VAN ROIJEN, *Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indie.*

Eenige kennisgeving.

Bij A. W. SIJTHOFF te Leiden verschijnt het

CHRISTELIJK

ZONDAGSBLAD

VOOR HET

NEDERLANDSCHE VOLK,

UITGEGEVEN DOOR

E. GERDES.

ONS PROGRAMMA.

Het schijnt eene noodzakelijkheid geworden te zijn, dat men, bij het uitgeven van een Tijdschrift op Christelijk gebied, de rigting aangeeft, welke men wenscht te volgen. Andere Tijdschriften, Week- en Maandbladen hebben dit gedaan. Waarom zouden wij het dan ook niet doen? Wij vinden het zelfs zeer billijk, want daar de kunst, om valsche waar voor echte waar te verkoopen, ook tot in ons land is doorgedrongen, krijgen de koopers vrees, om alles aan te nemen, wat op de markt wordt aangeboden.

Nu gelooven wij wel, dat ieder, die met onzen naam en onze rigting op Christelijk litterarisch gebied bekend is, verzekerd kan zijn, dat wij hem slechts echte vruchten zullen aanbieden; nogtans, zoo vele nog onbekend als voor de koopers, achten wij het wenschelijk, dat wij duidelijk ons programma bekend maken.

Wij wenschen ons volk degelijke Christelijke lectuur in handen te geven.

Wij zeggen degelijke, om wij onder degelijke lectuur zulke lectuur verstaan, die eene bijzondere waarde heeft voor leder hart, dat behoefte heeft aan de regtvaardigheid. (Rom X: 10).

Wij zeggen Christelijke lectuur, om dat alles wat wij schrijven Jezus Christus, Zijne verlossing en heerlijkheid tot middelpunt zal hebben.

Wij hebben ons tijdschrift **ZONDAGSBLAD** genoemd, omdat wij zeer wenschen, dat ons volk, dat in de week weinig tijd heeft tot lezen, zich des Zondags heilzaam zou kunnen bezig houden. Ons Boek of Tijdschrift zal vrij zijn van alle politica. Wij willen ons volk niet in het doolhof en op de slingerpaden, die tot eener onberekenbare uitkomst leiden, maar zullen hen, met de hulpe Gods, langs den door God, in Zijn heilig woord, aangewezen weg, brengen naar die plaats, waar alleen alle heil en zegen afdaalt, namelijk het kruis van Jezus Christus.

Wij zouden ons tijdschrift „de Vriend," kunnen noemen, omdat wij bovenstaand doel op de meest innemende, minzame en vriendelijke wijze willen bevorderen. En daar een ware vriend, op zijnen tijd, bestraft, vermaant, waarschuwt, aanmoedigt en beloont; omdat hij weent met de weenenden, zich verblijdt met de blijden, zullen ook wij als zoodanigen tot ieder komen, die ons slechts de deur openen wil.

Evenmin als wij ons met de politiek (staatkunde) bemoeijen, zullen wij ons met polemiek (twistleer) inlaten. Wij zullen ons tijdschrift gesloten houden voor alle twistgedingen, zoowel op kerkelijk gebied als op dat der dogmen. Wij wenschen opstellen te leveren in eenen milden Evangelischen zin, die geschikt zijn, om den wereldling tot nadenken te brengen, om den Christen aan te sporen tot een volstandig geloof in den God zijns heils.

Hiertoe hopen wij, dat ons vele woningen zullen opengezet worden, en vooral dezulke waar dergelijke lectuur nog nimmer bekend was, en roepen daartoe de ondersteuning in van allen, die in de uitbreiding van het Koningrijk Gods belangstellen terwijl de uitgever al het zijne zal doen, om eene goedkoope en algemeene verspreiding te bevorderen.

En hiermede hebben wij, dunkt ons, alle inlichtingen gegeven.

Onze hulp is van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft. (Joh. I: 1—3).

Het **ZONDAGSBLAD** wordt uitgegeven in 52 Afleveringen, elk van 12 bladzijden imperiaal 8°., en wel op onbepaalde tijden, doch zóó, dat iederen Zondag een blad in handen van de Lezers van het Zondagsblad kan zijn. Die 52 vellen vormen te zamen twee lijvige Boekdeelen, ieder ruim 300 bladzijden groot.

Door goedkoope van prijs is het Zondagsblad bestemd, om in ieders handen te komen. Elke aflevering kost **5 Cents**, zoodat de prijs van den geheelen jaargang de geringe som van **Twee Gulden zestig Cents** bedraagt voor ruim 600 bladzijden. Platen zullen den tekst opluisteren.

De **VOLMAGTEN** der respectieve Marken, behoorende onder het **VEENSCHAP** *„de* Oostermoersche en Zuidenveldsche Veenen van Exlo tot Valthe ingesloten,*"* maken bij dezen bekend, dat de **KOHIEREN der PASSAGIEGELDEN**, dienst 1800 een en zestig, voorloopig zijn vastgesteld, en van af den 12 dezer, gedurende acht dagen, voor de MARKTGENOOTEN ter lezing zullen voorliggen te Lexterveen bij J. LOK, te Gieterveen ten huize BAREVELD, te Bonnerveen bij BARELD GROENWOLD, te Gasselter-Boerveen bij J. J KRUIT, te Gasselternijveen bij ROOSEBOOM, te Drouwen bij O NIENHUIS te Buinermond bij Hs OOSTING, te Exloërmond bij F. L. ZUIDEMA, te Valthermond bij H WESTEN, opdat zij hunne bezwaren tegen dezelve kunnen inbrengen bij het Bestuur der Markte, waarin de Turf gegraven is.

4 October 1861.

De Volmagten voornoemd,
R. SLOOTS, C. E. KNIPHORST,
A. PRINS, H. J KRUIT, J. v. D. TUUK,
J A. MEURSING, H OOSTING,
J. ZEGERING, R NIJENHUIS.

Bekendmaking.

Al degenen, die iets **verschuldigd** zijn aan, en te **vorderen** of iets onder hunne **berusting** hebben van of betrekkelijk den **BOEDEL en NALATENSCHAP** van ***JOHANNES MELIS RIJTEMA***, overleden aan de Norgervaart, in de gemeente Smilde, worden verzocht *franco* daarvan **vóór of uiterlijk op den 15 October aanstaande** schriftelijke opgave te doen ten kantore van den ondergeteekende te Assen, aan den Beilerweg.

3 Oct. 1861.

J. KLOEKERS.

't Najaarsexamen

voor **ACTEN VAN LAGER ONDERWIJS** begint den 9 Oct., 's morgens half tien, aan 't Provinciaal Gouvernement.

Die dag, en, zooveel noodig, de volgende, is bestemd voor 't examen van ***HOOFD- en HULPONDERWIJZERS***, en voor die naar Art. 72. De 10 Oct., voor *aanteekeningen* op d'acten naar Art. 1.

d'Inspecteur,
NASSAU.

Een Smidsknecht,

van de Herv. Godsdienst, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk **WERK** bekomen bij MARTEN RONDUITE te Noordwolde. Brieven franco, doch liefst in persoon.

Te koop:

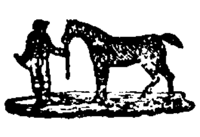

Een fijn gedresseerd ***RIJDPAARD***, zijnde bruine Merrie, 8 jaren oud, Bovenlandsch ras, mak en zonder gebreken.

Inclinerenden adresseren zich met franco brieven aan het Postkantoor te Meppel, onder letter ***A***.

Op Vrijdag 18 October, des middags te 12 uur, ten huize van DERK SMIT te Nieuw-Buinen, zullen publiek worden verkocht:

1o. Eene plaats ***VEEN en ONDERGROND***, No. 63, in de Markte van Exloo, gemeente Odoorn, kadastraal bekend te Odoorn sectie D no. 215, groot 15 Bunder 87 Roeden 80 Ellen, No. 230, groot 17 Bunder 56 Roeden 70 Ellen, toebehoorende aan JOZEPH HEIJNEN en Consorten.

2o. Eene ***HUISPLAATS, ERF*** met ***BOUWLAND*** op het Vooraf van de plaats no. 8, Zuidkant Markte van Buinen, groot 29 roeden, 80 ellen, toebehoorende aan HARM MEIJERING.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

De Notaris HEPPENER te Borger, zal ten verzoeke van de Wed. en Erven FRANKE DE GRAAF te Nieuw-Buinen, op Vrijdag den 11den October aanstaande, 's morgens 10 uren, ten huize van D. SMIT te Nieuw-Buinen, publiek bij inzate veilen:

De ***VEENPLAATS*** no. 19, zuidzijde Buinerveen, gemeente Borger, ***BOVENVEEN en ONDERGROND, geheel aan snede***, met de daarop voor weinige jaren nieuw getimmerde nette ***BEHUIZING en SCHUUR***, zooals alles thans in gebruik is en bewoond wordt door voornoemde Weduwe.

Borger, 28 Sept. 1861.

J. HEPPENER,
Notaris.

In December zal te koop worden aangeboden, in perceelen, de ***PLAATS de Kibbelwijk*** te Smilde, bewoond door J WOLTMAN, en 3 **ARBEIDERS WONINGEN**, te zamen groot p. m. 7 bunders.

Mr. G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN Notaris te Stads-Kanaal, zal, ten verzoeke van de Erven B. J. DEGENHART en JOCOBJE WILLEMS EERKENS, op Donderdag den 17 October 1861, des voormiddags te 10 uur, ten huize van den Logementhouder J. H. KOCK te Stads-Kanaal, krachtens Regterlijke authorisatie, publiek verkoopen:

I. EENE BEHUIZING,

met de daarnaast gelegene

BIERBROUWERIJ,

en plus minus 1 bunder LAND, daarachter gelegen.

II. Eene ***HEEMSTEDE***, naast het eerste perceel gelegen, met het daarop staande **HOUTSTEK en KALKBRANDERIJ**.

III. Eene PLAATS ***GROEN, BOUW-, DAL- en VEENGROND***, zijnde No 38, in zijn geheel groot 13 bunder 70 roeden.

IV, Eene HALVE PLAATS ***BOUW-, DAL- en VEENGROND***, in zijn geheel groot 12 bunder, 70 roeden; bekend onder No. 39.

Bovenstaande perceelen gelegen te Stads-Kanaal, gemeente Wildervank.

V. Eene ***HEEMSTEDE*** gelegen in de 13de honderd roeden, Oostkant te Stads-Kanaal, gemeente Onstwedde.

VI. Eene dito ***HEEMSTEDE***, met de daarop geplaatste BEHUIZING, naast het voorgaande gelegen, in huur bewoond door FRIDRICH JANSEN

VII. Eene PLAATS **DAL- en VEENGROND**, gelegen te Nieuw-Buinen, gemeente Borger, zijnde de Veenplaats No. 18, Zuidkant.

VIII. Plus minus ½ bunder ***GROENLAND***, gelegen op het vooraf van de plaats No. 24, mede aldaar.

IX. $\frac{1}{28}$ aandeel in het SCHOONER KOFSCHIP ***IDA ZIJLKER***, gevoerd wordende door Kapt. HAZEWINKEL.

PALMSLAG,

op Donderdag den 10 October 1861, des morgens te 10 uur, ten huize van den vallaatsmeester SLIM te Stads kanaal, van:

De Heemsteden

met de daarop geplaatste **BEHUIZING**, benevens een stuk **BOUWLAND**, uitmakende het grootste gedeelte van het vooraf der plaats nummer elf, zuidkant markte van Buinen, gemeente Borger, in eigendom toebehoorende aan G. BRINKS, hebbende bij inzate opgebragt de som van f 1400.00.

Mr. G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN,
Notaris.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN 27 Sept. — 4 Oct. Ondertrouwd en gehuwd geene. — Geb.: Thijs ouders Gerrit Huigen en Jannatje Dekker; Jantien ouders Hendrik Boer en Hendrekien Schipper; Roelof ouders Jan v. Dalen en Grietje Pots; Margien en Vrouwkien ouders Hendriks Sloots en Geesje Heuving. — Overleden: Gerrit ter Steeg 6 maanden.

MEPPEL 27 Sept. — 4 Oct. Ondertrouwd en gehuwd geene. — Bevallen: H. Schippers geb. Raphuis van dochter; G. Kruidhof geb. Gort van dochter; G. Mastebroek geboren Nijkamp van zoon; I. Wildeboer geb. Hensen van dochter; H. Moraal geb. Bergman van zoon; A. Veenstra geb. de Vo van dochter. — Overl.: Jacob Volk 2 jaren en 5 maanden; Ettje Polling 2 jaren en 7 maanden; Judik Grafherst 84 jaren en 9 maanden weduwe van C. Moraal; Lammigje Bakker 1 jaar.

BORGER 10—30 Sept. Geboren: Albertus Jan zoon van Jan Tissingh en Aaltje Smit te Nieuwbuinen; Andriessina dochter van Jacob Barelds en Rikselina Roossien te Nieuwbuinen, Wubbina dochter van Pieter Nijboer en Fennechien Hartenhof te Drouwenerveen; Martha Grietina dochter van Hendrik Nienhuis en Roelfien de Wijk te Drouwenermond; Klaasje dochter van Sieme Dost en Tjaaktje de Jonge te Drouwenermond; Geert zoon van Hendrik Copinga en Jantien Lomulder te Buinen; Roelof zoon van Hendrik Remmelts en Jantje Huizing te Drouwen Marchinus zoon van Christiaan Beuker en Wopke Mulder te Nieuwbuinen; Fokkedina dochter van Willem Booikens en Jantien Luis te Drovwenerveen; Klaas zoon van Harm Smit en Trijntje Bakker te Nieuwbuinen; Johanna dochter van Wolter Trip en Aaltje van der Veen te Drouwenerveen. — Gehuwd: Freerk Hendriks Dusseljé met Annechien Kruit, beide te Nieuwbuinen. — Overl. Jantje Nendorf bijna 3 jaren te Borger; Elizabeth Tammink vrouw van Albert Smeenge 64 jaren te Ees; Jitse van der Vinne echtgenoot van Engeltje Auwema bijna 69 jaren te Drouwenermond; Hindrik Speelman weduwenaar van Hinderkien Hendriks 84 jaren te Buinen.

ROLDE 1—30 Sept. Gehuwd geene. — Geb.: Lambert zoon van Hendrik Roede en Jantien Krabben te Rolde. — Overleden: Froukje Wolf Levie echtgenoote van Aäron Levie Lezer 36 jaren en 11 maanden; Roelof Koops echtgenoot van Roelfien Soegies 40 jaren en bijna 6 maanden.

Assen 3 Oct. Rogge 236 mud f 8 a f 8.75. — Boek 182 mud f 5.50 a f 7.00. — Aardappelen 211 mud f 2 f 3.25 — Roode Kool de 100 stuks f 6.00 a f 9; witte de 100 stuks f 3 a f 6; Savoye Kool de 100 stuks f 5 — Eijeren 920 stuks f 2.50 per 100 — Boter 718 Nd. p f 0.90 a f 0.95 per Ned. pond. — 6 Ned. ponden Ro brood 60 cents.

Meppel 3 Oct. De heden gehouden marktdag, heerlijk weder begunstigd, werd buitengewoon druk be met ruime aanvoeren van rogge, boekweit en boter. De del daarin was levendig; men verwacht de volgende mar gen ruime aanvoeren van granen, hetwelk ongetwijfeld r in de prijzen zal ten gevolge hebben.

Rogge f 7.75 a f 8.10 — Boekweit f 6.50 a f 7.50 Aardappels f 3.50 a f 4.50 — 65.000 Ned. ℔ Boter, p vat: versche 1e soort f 40 a f 42; belegene 1e soort f 39 a inferieure f 32 a f 38, per $1\frac{1}{2}$ Nd. pond f 1.45 a f — vette Varkens per Ned. ℔ 40 a 42 cent, magere dito a f 38; Biggen f 9 a f 14 — Friesche Schapen f 8 f 13.50, Drentsche dito f 4 a f 6.75 — Huiden per N pond: Koe- 34 cent, Pinken- 45 a 50 cent, Kalfsvellen de pooten 32 cent. Per stuk: kalfsvellen f 1.50 a f Drentsche Schapenvellen 50 a 70 cent — Paardenhuiden . Honig f 20 a f 21 — Was f 92, beide per 50 ponden.

Wolvega, 2 Oct. Boter f 52, aanvoer $159\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{8}$ tonnen — Aardappelen 28 mud f 3.20 a f 7 — Kaas Ned. pd. a 20 ct. — 4 Schapen f 6 a f 14,

Oosterwolde 30 Sept. Rogge 73 ponds f 8.50 ponds f 7.90, aanvoer 32 mud — Boekweit 73 ponds f 8 68 ponds f 7.60, aanvoer 316 mud — Veenboekweit 71 p f 7.00, 65 ponds f 6.00, aanvoer 89 mud.

MARKTBERIGTEN.

Groningen 4 Oct.

Tarwe	Oml.	72 ℔	f 00-00
»	Old.	72	-00-00
——	Oml. 1860	70	- 9-70
——	dito	68	- 9-10
——	Old.	66	8-20
——	dito	68	- 8-80
Rogge	N. Inland.	66	- 7-55
——	dito	68	- 7 85
——	oude	70	- 8-15
	dito	66	- 0-00
Haver	Dikke	40	- 3-15
— —	dito	46	- 3-90
——	Voer	36	- 2-80
——	dito	38	- 3-05
——	Zwarte	36	2-85
——	dito	38	- 3-05

Garst	N. Winter	54 ℔	f
——	O. dito	56	-
——	Zomer	56	-
——	Knobbe	58	-
Boekweit	Zand	62	-
——	dito	64	
——	N. Zwarte	64	
——	Oude	64	
Paardebeonen N.			f 6.25a
Groene Erwten			7.00a1
Graauwe dito			7.00a1
Koolzaad 1860			11.75a1
Gort	grove		10.50a1
——	parel		13.50a1
Olie, raap p.v.			40.00a0
Boter, 1e soort			00.00a0
——	2e »		00.00a0

Tarwe en Rogge met weinig handel in een doen. Boek slap en 10 cent lager. Winter-Garst in een doen. D Haver meer aangeboden en 15 cent lager traag afgaan Voersoorten onveranderd.

Amsterdam, 2 Oct.

TARWE stil, 128 ℔ bonte Poolsche f 385, 120 ℔ Fries f 300.

ROGGE bij kleinigheden onveranderd, 124 ℔ Anclam f 245; 117 ℔ Galatz f 212; 118 ℔ Odessa f 225; 117 11 Petersburger f 229 f 235. Op levering per 2100 kilo f 215, Maart f 223 f 224, Mei f 222.

GARST ruim prijshoudend; 110 ℔ Deensche f 200.

KOOLZAAD vast, zonder handel; Groninger £ $68\frac{1}{2}$.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE dadelijk en op levering prijshoudend, o weken f $41\frac{3}{4}$; Vliegend f $40\frac{1}{2}$; 1o October f $40\frac{1}{4}$ f Nov. f $41\frac{1}{4}$ f 41, December f $41\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$, Mei f $42\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE dadelijk en op levering prijshoudend; o weken f $36\frac{1}{4}$; Vliegend f 35, 1o. Oct. f $34\frac{3}{4}$, Nov. f December f $34\frac{1}{2}$.

HENNEPOLIE op zes weken f $41\frac{1}{2}$, Vliegend f $40\frac{1}{4}$.

RAAPKOEKEN f 85 a f 90,

LIJNKOEKEN f 12 a f 15.

SCHIEDAM 1 Oct. Moutwijn f 12.75 — Jenever f 18 — Amst. proef f 19.50.

PRIJS-COURANT DER EFFECTE

AMSTERDAM, 1861.

	pCt.	2 Oct.	3 Oct.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{16}$	$64\frac{1}{16}$
—	3	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{1}{2}$
—	4	$99\frac{9}{16}$	$99\frac{9}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	93	$92\frac{7}{8}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$135\frac{7}{8}$	
O. I. Leening	4	$98\frac{1}{4}$	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	3	179	179
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	$102\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{2}$
Cert. 1831/33	5	$81\frac{1}{4}$	$81\frac{5}{16}$
dito 1840	4		75
—Or. 2e3e4eL.	4		
— 5e L.	4		
— 5e Serie	5	$81\frac{1}{4}$	$82\frac{3}{8}$
— 1855 6eS.	5	$94\frac{15}{16}$	$94\frac{15}{16}$
— van Ass.	6	56	$55\frac{3}{4}$

	pCt.	2 Oct.	3 Oc
Polen,			
Aand. f 500			165
Obl.	4	$76\frac{5}{8}$	76
Spanje, Obl.	2	$42\frac{1}{4}$	42
Obligatien	3	$50\frac{1}{4}$	
Binnenl.	3	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{1}{}$
Amortisable			$16\frac{15}{}$
Bewijz. Coup.			6
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4	$42\frac{5}{8}$	
—— Metal.	5	$46\frac{3}{16}$	46
— RenteA.	5	70	$70\frac{1}{}$
— Nation.	5	$55\frac{9}{16}$	$55\frac{3}{}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$24\frac{1}{4}$	$24\frac{3}{}$
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$54\frac{1}{2}$	
Portug., Obl.	3	$46\frac{1}{2}$	46
Brazilien	5	$99\frac{5}{8}$	99
Weener aandeelen	4		

2 Oct.

Nationale fondsen waren heden minder geanimeerd, Rus sche meer gevraagd, Oostenrijksche meer aangeboden.

3 Oct.

Nationale fondsen waren onveranderd; van buitenlandsche waren Oostenrijksche flaauw.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.